

TORONTÁL

Ara: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljčeva (Zápolya) u 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara: 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Kulturális törekvések.

A bečkereki hangversenyszázón a nyári idő beköszöntése dacára sem zárult le és napról-napra újabb kommunikék jelentik újabb és újabb művészeti események eljövételét. Örömmel és meglepődéssel kell erről a tényről beszámolnunk, mert az a meleg érdeklődés, amely a közönséget hovatovább elválaszthatatlan közösségben egyesíti a kulturával, értékmerője és karakterisztikonja a város társadalmi életének, amelyről idegenben is az az általános vélemény alakult ki, hogy Bečkerek városa a Vajdaságnak igazi kulturális centruma.

Mondani sem kell, hogy a művészetekkel való ez a sűrű összetalálkozás elsőrangú nevelőeszköze a közönség izlésének amely fejlettség dolgában ma már vetekedik bármely fővárosi publikum műveltségi fokával. Ez a kifinomodott izlés visszautasít minden kísérletet, amely nem az igazi, mélyben fogant művészetet akarja megközelíteni a közönség tetszését. Ez a kipallérozott izlés lehetetlenné teszi, hogy a művészet lomtárba került eszközeivel oleó babérokat juttasson annak, aki erre a legszebb, legdrágább jutalomra rá nem szolgált. A külföldi vendégéneknek számolnia kell azzal, hogy itt csak az igazi klasszis tudja meghódítani a lelkeket, mert ennek a közönségnek ezen a téren is már a legnagyobbakkal volt benső összetalálkozása. A zeneművészet minden ágában forró lelki élményei voltak már ennek a közönségnek és ezek a művészi események mindannyiszor eleven és figyelmeztető emlék gyanánt jelentkeztek, valahányszor alkalom kínálkozott összehasonlításokra és valamely művészi érték fokának a megjelölésére. Ez a közönség már szinte ösztönös megérzéssel tud a kristálytiszta művészet felé fordulni és a kritika patikamerlegén tudja lemérni a művészi törekvések legkisebb súlyát is. Ezt a közönséget meg kell becsülni, mert a vidék, a kisváros oleó diletantizmusának itt már régtől fogva nincsen talaja, de annál erősebben, annál mélyebben fogódzkodhatik belé annak a művészetnek minden gyökérszála, amelynek virágát a fejlődés szellője remegtetni meg és a szépség napfénye világítja át.

A szellemi előkelőség polca itt megővargott ambició tárgya és innen van, hogy itt a jó könyv is jó barát tud lenni, hogy itt az irodalomban való jártasság nobile officium-má vált, hogy itt megértés és

együttérzés fakad minden kulturális törekvés nyomán. A mindennapi élet sok keserősége, sok bűja és baja mellett ez a mi maradó értékünk, talán az egyetlen örömünk, de ez legalább tiszta és igaz.

Három demokrata mandátumot megsemmisítettek.

Az igazoló-bizottság befejezte működését.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 10.

Az új kormány megalakulása óta a radikálisok és a demokrata közötti viszony mind feszültebbé válik. Az első heves, az ellentéteket külsőleg is élénken dokumentáló szócata az ideiglenes házelnök megválasztásánál történt és ez a tónus még vehemenebben folytatódott az igazoló-bizottság tárgyalásain, amely a képviselők mandátumainak igazolására kapott megbízást.

A nagy harcok a demokrata képviselők mandátumainak igazolása körül keletkeztek. Különösen a kumanovói és ernagorai választás volt hosszú vita tárgya és csak hosszú megbeszélés után tudtak ezeknek ügyében megegyezésre jutni. A radikális bizottsági tagok ugyanis más alapon fejtegették a beadott panaszokat és kérték a mandátumok megsemmisítését. Nem kisebb vehemenciával folyt a vita dr. Ribár volt házelnök mandátumának igazolása körül, aki tudvalevőleg a szavazatok maradványa alapján került be az új parlamentbe. A bizottsági ülésen tegnap tetőpontra hágott a vihar, mert a tegnapi napon jár le a hétnapos terminus s így kénytelenek voltak végleges döntést hozni.

A bizottság hosszú vita után úgy határozott, hogy két ernagorai és egy timóti mandátumot megsemmisít. Az afeletti döntést, hogy a három mandátumot felosszák-e vagy pedig a kérdéses körületben új választást irjanak ki, a bizottság a szkupstinára bízta. Mind a három mandátumot a demokrata veszítették el.

Az igazoló-bizottság a hétnapos tárgyalás anyagát részletes jelentésbe foglalta és azt holnap beferjeszti a szkupstina elnökének. A referátát a hétfői szkupstinaülésen közlik a képviselőkkel.

A bizottsági tárgyalások befejeztével a pártok közötti harcok a szkupstinaülésekre terelődnek. A

demokrata-párt szombat délelőtti klubülést hívott össze, amelyen a képviselői klub további állásfoglalását és megindítandó akcióját fogja megtárgyalni. Mivel a hétfői ülésen a házelnök megválasztása is szerepel a napirenden, valószínű, hogy megvitadják ezt az ügyet is.

A radikális-párt még nem határozott afelett, hogy a párt részéről kit ajánl házelnöknek. Az eddigi jelek után ítélve, a radikálisok leginkább Jovánovity Ljuba vallásügyi minisztert kívánják erre a tisztségre. Valószínű, hogy a szkupstina is Jovánovity javára dönti el a házelnöki állás sorsát.

Érdekes, hogy a politikai helyzetről a legutóbbi időben kevés szó esik. Egyedül a kormány néhány tagja van egymással szorosabb kontaktusban és folytatnak tárgyalásokat a politikai válság minél kedvezőbb megoldásáról. Pašity Nikola, Jovánovity Ljuba, Trifkovity Marko, Vuicsity Milorad és Périity Ninko állandó érintkezésben vannak és tegnap délután is informatív jellegű tanácskozáson vettek részt. Az ülésen a radikális-pártnak Radicsal szemben elfoglalandó álláspontjáról folyt a vita.

Zagrebi jelentés szerint a Radics-villában Radics és pártvezérei értekezletet tartottak, amelyen megvitatják a politikai helyzetet. Az ülés szónokai — hír szerint — oly kijelentéseket tettek, hogy a radikális-párt és Radicsok között létrejöhet a megállapodás. Véleményük szerint valamilyen alapon megtörténhet a megegyezés és az erre irányuló tárgyalások elé jelenleg sem gördülnek semmiféle akadályok.

Peller dr. ideiglenes házelnök közölte az érdekelt képviselői klubokkal azoknak neveit, akik a prágai nemzetközi parlamenti kongresszuson az SHS államot képviselni fogják. Krafft István dr., a német képviselői klub elnöke ezzel kapcsolatban felkereste Peller és felkérte őt, hogy delegáljon a bizottságba egy német képviselőt is. A házelnök a delegáció tagjainak kis létszámára való hivatkozással megtagadta a kérés teljesítését.

A Krupp-művek igazgatóinak pöre.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, máj. 10.

Megbízható hírek szerint számoltak azzal, hogy a Krupp-igazgatók elleni ítélet reudkivül szigorú lesz és hogy emiatt a Ruhr-vidéken zavargástól tartanak.

A francia rendelkezések szerint az öt évnél hosszabb szabadságvesztést francia fogházban kell az elítélteknek eltölteniök.

Az elítelt igazgatókat erős katonai fedezettel Werdenből Düsseldorfba szállították. Az utvonalon, amerre elvitték őket, lovasság vont kordont.

Az elítelt igazgatók fellebbezéssel éltek az ítélet ellen, amelynek tárgyalása május 18-ikán lesz. A birodalmi kormány az ítélet ellen tiltakozással fordult a világ minden államához Franciaország és Belgium kivételével.

Berlin, máj. 10.

Cuno kancellár és Rosenberg külügyminiszter táviratot intéztek Krupphoz, valamint a gyár valamennyi igazgatóságához, amelyben kifejezik a német nép háláját a német ellenállás leghatalmasabb előharcosa iránt.

Amerika nem írja alá a török békét.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, máj. 10.

Angoi forrásból jelentik, hogy Amerika nem írja alá a most előkészületben lévő török békeszerződést. Amerika indokolása szerint sohasem volt háborús viszonyban Törökországgal és így nincs módjában sem megtagadni, sem elhatározni a békeszerződés aláírását.

Az osztrák miniszteriumok összevonása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, máj. 10.

Az osztrák kormány jegyzéket intézett az itteni idegen követségekhez, amelyben közli, hogy a szövetségi külügyminiszterium megszűnt. A miniszteriumok egyesítése folytán ezental a kancellári hivatal lesz az illetékes hely, amellyel a követségek hivatalos érintkezésben állhatnak.

Neveltségessé akarják tenni a kommünnt.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Szofia, máj. 10.

A kormány elkészítette a kommunistákról szóló törvényt, amelynek célja, hogy a kommunistákat saját fegyvereikkel győzzék le és a kommunizmust ad absurdum vigyék Bulgáriában. A törvény főbb intézkedései a következők:

A falvakban, ahol tíznél több kommunista tartózkodik, megvalósítják a kommünnt. A kommunista választók összes ingó és ingatlan vagyonát kommunizálják. Csak a kommunisták vagyonát kobozzák el és csak azok lehetnek a kommünnt tagjai.

A kommunista családok tagjait megfosztják örökösödési joguktól, ami a kommünntre száll. A kommünnt minden tagja egyformán tartozik élni és az előírt munkaidőt felügyelet alatt munkával kell töltenie. Az élelmiszereket, szükségleti cikkeket szelvényekre kapják a kommünnt raktáraiból. A kommünnt tagjait, akik megkísérik magukat más módon élelmezni, nyilvánosan agyonlövik.

Magyarország romlása súlyosan érinti valamennyi szomszédját.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, máj. 10.

A Westminster Gazette Bethlen és Kállay londoni utjával kapcsolatban megállapítja, hogy Magyarország ügye rendkívül sürgősnek látszik. A magyar pénz annyira elértéktelenedett, hogy Magyarország a maga erejéből nem képes újjáépülni. Egész Európának érdeke a magyar probléma gyors megoldása, mert Magyarország romlása súlyosan fogja érinteni valamennyi szomszédját.

Uj kitörés előtt az Etna. Egész Olaszországot az Etna új kitöréséről szóló hírek nyugtalanítják. Szerda óta egy hat méter átmérőjű lávafolyam ömlik a hegy lejtőjén. A kráter óriási köveket dob ki magából. Nagyobb kár eddig nem történt.

Bomba a krakói zsidó munkásházban. A zsidó munkásegylet házában tegnap bombarobbanás történt. Emberéletben nem esett kár, de az épület súlyosan megrongálódott. A merényletnek politikai háttere van.

TÖZSDE

Május 10.

Beograd. (Zárlat.) London 44290, Páris 635, Newyork 9540, Genf 173190, Miláno 463, Prága 28525, Berlin 0255, Wien 01345, Bukarest 4550, Szofia 74, Budapest 182.

Ujabb adatok a földgáz területekről.

Tomasovácon is földgázra bukkantak. — Három méter mélységben lángot fogott a gáz. — Anyagiak hiánya miatt abbamaradt a kutatás. — Egy becskerekai műhelytulajdonos felfedezése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, máj. 11.

Két héttel ezelőtt a „Torontál” hasábjain keresztül futotta be a várost az a hír, hogy a Silerova- és Petrogradska-utca sarkán lévő kutban földgázra bukkantak. A „Torontál” munkatársa személyesen rész vett a földgázvizsgálatnál, mely késégtelenül megállapította a földgáz jelenlétét s tapasztalatairól részletesen beszámolt a „Torontál” olvasóközönségének. Azóta már újabb fordulatot is jelentettünk, mely még valószínűbbé teszi azt a feltevésünket, hogy a földgáz az egész várost beárazza. A volt Lukács-féle szeszgyár területén álló kutban határozottan nyomára jöttek a földgáznak, sőt mint a gyártelep üzemvezetője kijelentette, már 1903-ban felfedezte a kut földgáz tartalmát, sőt azzal a tervvel is foglalkozott, hogy az értékes anyagot kitermelje és a gyár világítására használja fel.

Mind ezek az újabb adatok azt bizonyítják, hogy a földgáz kitermelésével vagy legalább is ezzel a kérdéssel érdemes komolyan foglalkozni. Az a tény ugyanis, hogy a városnak két teljesen ellentétes irányban fekvő kútjában hasonló jelenségeket észleltek, azt látszik bizonyítani, hogy a földgáz nagyobb területet is behalóz. Szakavatottak szerint az sem lehetetlen, hogy Becskerek alatt kisebb területű gázmező fekszik, pozitív megállapítást azonban magától értetődően csak szorosabb vizsgálat eredményezhet.

A földgázkérdés élénken foglalkoztatja a közönség széles rétegét is és ennek tudható be, hogy mind újabb és újabb adatoknak juthatunk a birtokába, amelyek közelebb hoznak bennünket a becskerekai földgáz mennyiségének megállapításához vagy legalább is annak a konstatálásához, hogy Becskerek alatt igenis nagyobb területen fellelhető a földgáz.

Erre nézve érdekes adatokat szolgáltatott Petrás László gépjavító-műhelytulajdonos, aki felfedezéséről részletes felvilágosítást adott munkatársunknak.

Kijelentése szerint két évvel ezelőtt Tomasováca határában, az ottani gőzmalom mellett, a Temes-

folyó közvetlen közelében lévő kutban földgázra talált. Petrás akkoriban az árterületen, tehát meglehetősen alacsonyan fekvő kutban, ásásokat kezdett, a gőzmalom anyagi támogatásának hiányában azonban kénytelen volt elállani a munkálatok folytatásától.

A kut, melynek valamikor friss forrása volt, a homoktól bedugult s így szükség lett volna meglehetősen mélyre leásatni. Az akadályozó momentum dacára is, három méter mélységnél már feltört a gáz, amely gyufával meggyújtva, pattogva lángot fogott. A földgáz jelenléte a kísérlet folyamán kétségtelenül beigazolást nyert, a szakszerű pontosabb vizsgálatra tehát már csak a mennyiség precíz megállapítása háruult volna. Ha a Temes vize áradás folytán kilép a medréről, feltétlenül előnti a területet, melyen a kut épült s így csaknem minden évben víz alá kerül a környék és vele együtt a földgáz tartalmu kut is. Ilyenkor a gáz nagy erővel feltör a felszínre, ahová természetesen csak bugyborék alakjában ér el.

Eddig szól Petrás László nyilatkozata. A további kutatáshoz mindenestre értékes láncszemet szolgáltatott az interjú. Kétségtelen, hogy rövidesen komoly geológiai kutatások indulnak meg, melyeknek során bizonyára nagy szolgáltatást fog tenni minden oly adat, amely az eddig elért eredményről hitelesen beszámol. Annál is inkább nem szabad lekiesnyelnünk minden ilyen kutatást, mert már az eddigi eredmény is felfedezészámba megy. A magyar földrajzi társaság, mely ezzel a kérdéssel érdemlegesen és kimerítően foglalkozott, kutatásairól kiadott jelentéseiben nem emlékezik meg Becskerekiről és Tomasovácairól, tehát kétségtelen, hogy a két helyen talált lelet újabb lépést jelent a tudományos kutatásban. A földrajzi társaság mindössze a titeli plató vidékéről és Erzsébet-lakról tesz említést, ahol a jelentések szerint száznegyven méter mélységben fellelhető a földgáz. A földgáz tartalmu területek közé most már bátran besorozhatjuk Becskereket és Tomasovácaot is.

A Vajdaság is rendelhet a jóvátétel számlájára.

A cégek felvehetik a kereskedelmi viszonyt Németországgal.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, máj. 11.

Az SHS. állam németországi jóvátételi követelését eddigelé úgy hajtotta be, hogy SHS. illetőségű kereskedők német gyárhoz, nagy kereskedőktől árucikkeket rendeltek, amelyekért az ellenértéket dinár valutában a beogradi kormány kezéhez fizették le. Az SHS. kormány a pénz átvétele után értesítette a német kormányt, amely a szállított áru díját márkában térítette meg az exportáló cégeknek. A jóvátételi számlájára történő tömegesebb meg-

rendeléseket eddigelé megnehezítette az a körülmény, hogy a kormány csak a központi hatalmak hadseregétől kárt szenvedett lakoságnak engedte meg az ily módon történő németországi megrendeléseket. Mivel a központi hatalmak katonaságától jóformán kizárólag csak Szerbia szenvedett kárt, ezt a kedvezményt leginkább a szerbiai kereskedők, gyárosok és iparosok élvezték, míg az ország többi részének vállalatai teljesen el voltak zárva az előnyös beszerzési forrástól.

A kormány a Németországgal kötött legújabb egyezményében erre a pontra is kitért és nagyon helyesen, jelentős változtatást vitt keresztül. Az új szerződés szerint az SHS. állam bármelyik kereskedője, iparosa vagy gyárosa rendelhet árut

a jóvátétel számlájára, ugyanolyan fizetési eszközökkel, mint amilyenek eddigelé is érvényben voltak. A vállalatok eszerint szabadon rendelhetnek árut (a szabályos hivatali eljárás betartása mellett) Németországból, az érte járó összeget pedig dinárban fizetik meg a beogradi kormánynak, mely értesíti erről a berlini kormányt. Ez viszont márkában megtéríti a szóban forgó összeget az illető gyárosnak vagy nagykereskedőnek.

Az új egyezményről, mely a kedvezmény kiterjesztését tartalmazza, tegnap kapott értesítést a becskerekai kereskedelmi- és iparkamara. Egy németországi cég levelet küldött a kamarának, melyben a kérdéses szerződésre való hivatkozással megsürgeti a kereskedelmi viszony felvételét.

HIREK

Máj. 12.

1845-ben halt meg Schlegel híres német író. 1871-ben halt meg Herschel csillagász. 1881-ben a franciák megszállják Tunist.

Házasságok. Kállai Márta Veliki Becskerek és Kardos Lajos Budapest. házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Blau Erzsike és Weinstein Miksa folyó hó 6-án Beodrán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A franciák a humanizmusért. Koblenzből jelentik, hogy a francia Rajna-bizottság tegnap kétszázkilenevenhét tisztviselőt kintasztott. Mussolini is halad a kikapcsolt uton. Rómából jelentik, hogy György angol király Mussolininek a Bath-rendjel nagykereztjét adományozta.

Ujabb adat a Petőfi-család történetéhez. Debrecenből jelentik, hogy a plébánián megtalálták azt az anyakönyvet, amelybe Petőfi Zoltán születésének adatait annakidején bejegyezték. Az anyakönyvben van egy szenzációs adat is, amelyet jóformán senkisémm tudott, az, hogy Petőfi Zoltán katolikus volt.

Klasszikus táncost a Kaszinóban. Két szép fiatal művész, Káldor Boriska klasszikus táncművész és Hegyi Elza előadóművész fognak május 17-ikén este bemutatkozni Becskerekben. Káldor Boriska egyike Budapest legkiválóbb fiatal táncművészeinek, míg Hegyi Elza, aki Odry tanítványa, az interpretáló művészet terén ért el már eddig is nagy sikereket. A két művész szereplése elé feszült érdeklődéssel tekintenek a klasszikus táncművészet barátai Jegyek Mangoldnál kaphatók.

A becskerekai gimnazisták kirándulása. A becskerekai gimnázium növendékei a tegnapi ünnepnapon kirándultak Begej Sveti Djuradjra, ahol megtekintették a becskerekai Gyógynövény r.-t. ottani telepét és az uradalmi parkot. A diákok még az este különvonattal visszatértek Becskerekre.

A Zsidó Nemzeti Egyesület folyó hó 15-án, vasárnap d. u. 5 órakor a Kaszinó nagytermében irodalmi délutánt rendez, amelyen Fehér Arthur színművész, a budapesti Vigszínház volt tagja, a modern és klasszikus zsidó költők legszebb műveit fogja előadni. A rendezőség az előadáson minden érdeklődőt szívesen lát. Belépődíj nincs.

A suboticei szerb színtársulat drámai együttese Becskerekén. A suboticei szerb színtársulat drámai együttese május 12-én kezdi meg becskereki vendégszereplését. Az igazgatóság Becskerekén tizenöt estélyt tervez, melynek műsorán a következő kiválóbb művek szerepelnek: Molnár Ferenc Ördög, Knoblauch Faun, Sardou Tosca, Tucity Hordó, Szidnei Kariki Az elismerés. Az első előadásra Molnár örökbecsű darabját, az „Ördög“-öt tűzték ki. Az igazgatóság hat estére szóló bérletjegyet is bocsájtott ki kedvezményes áron.

Stojanović Péter hegedűhangversenye. Jugoszlávia legkiválóbb zeneköltője, Stojanović Péter május 15-ikén este rendezti meg egyetlen hegedűhangversenyét a Kaszinóban. A hangversenynek szenzációja lesz Beethoven hatalmas alkotása a három tételeből álló Kreutzer Sonata, amelyet Becskerekén először interpretálnak. Jegyek a hangversenyre előjegyezhetők Mangold L. könyvkereskedésében.

A középkor

Igen fejlett méregkeverő iparának is legérintélyesebb mérgé volt az a finom etherikus por, amellyel behintették az irást. Ha avatatlan olvasta a kérdéses iratot, belehelte ezt a finom-finom port és belehalt. Ennek a méregnek az összetétele, az ismerete elveszett. Vagy talán nem is volt ilyen méreg! Ki tudja hát ha ez az egész csak egy végtelenül találó és szellemes aforizma. Minden írás bizonyos fokig láthatatlan méreggel van átitatva, amely elpusztít szükség szerűleg valakit. Minden levél be van hintve ezzel a szellemi méreggel és ha nem is hal meg az olvasó testileg, a lelke sokszor áldozatul esik. Valami láthatatlan bánat, szomorúság van minden levélben. Valami elkéseredett briganti lapul meg minden sorban, aki elbujva feni a gyilkosját és nincs ellene sehol védelem. Félek a levelektől, mert mindegyikben ott van valami a Borgiák mérgeiből. Az elmondott szó bármilyen rideg, bármilyen kegyetlen, mégis keresztül-essillan rajta valahol önkéntelenül is a szív melege. A leírt betű rideg! A hang lágyasága, a szív melege, a szem mosolya nem érzik benne! Félek a levelektől, mert méreg van bennük.

J.

Mibe kerül a Ruhr-megszállás. Párisból jelentik, hogy a Ruhr-megszállás céljaira kért hitel összege a megszállás kezdetétől május végéig 31 millió frank.

Stinnes fiának autóbalesete. Halból jelentik, hogy a riebecki Motan-művek megszemlélésekor Stinnes fiának autója nekirohant egy fának. Stinnes fia könnyebb sérüléseket szenvedett, felesége pedig agyrázkódást kapott.

Kínai esendélet. Londonból jelentik, hogy a Peking-Shanun között közlekedő vonatot többszáz tagból álló rablóbanda kisiklásra kényszerítette és háromszáz utasát a vonatnak magával hurcolta.

A szovjet a katolikus misszionáriusok ellen. Kopenhágából jelentik, hogy a szovjetkormány utasította külföldi képviselőit, hogy katolikus misszionáriusoknak ne adjanak ki beutazási engedélyt.

Hangszerek javítását, tennis rekettek tartós hurozását a legolesőbb áron elvállalja Tóth A. hangszerkészítő, Béga-végsor a volt Daun-féle húddal szemben, saját házában.

Sarah Bernhardt legborzalmasabb éjszakája. Egy wieni hölgy, aki 1918 szeptember 10-én, amely napon Erzsébet királynét Luccheni meggyilkolta, éppen Genfben időzött, ahol ugyanakkor vendégszereplést Sarah Bernhardt is. Ebből az alkalomból az illető hölgy érdekes visszaemlékezést közöl egy wieni lapban, amely néhai Erzsébet királyné tragédiájának egy eddig ismeretlen epizódját is tartalmazza. A baldokló királynét ugyanis a Beau Rivage-szállóban lévő lakosztályába vitték és holttestét a legszelése szobába ravatalozták fel. Ezt a szobát csak egy ajtó választotta el Sarah Bernhardt szobájától. A művésznővel — írja a wieni urhölgy — a lépcsőházban találkoztam, amint éppen az előadásra akart menni. A művésznő ekkor sebtében a következőket beszélt nekem. Tegnap a fribourgi püspökkel találkoztam a szálló kapujában, akit azért hívtak, hogy feladja az utolsó kenetet a királynénak. Amikor azonban a püspök csak mi-ét mondhatott és megáldhatta a holttestet. Életem legborzasztóbb éjszakája volt az, amelyet közvetlenül a meggyilkolt királyné ravatala mellett lévő szobában töltöttem. — Sarah Bernhardt még évek múlva is gyakran emlegette ezt az éjszakát, amely — mint mondta — életének legszomorubb szenzációja volt.

A kerületi munkásbiztosító hivatal szem- és fülbetegneinek a mai naptól fogva dr. Heimermann rendel minden hétköznap délután fél 5-től fél hat óráig a hivatal központi rendelőjében.

*** Pyram vegyészeti gyár Vel. Kikindán.** „Pyram” vegyészeti gyár, Benes Testvérek és Társai cég alatt Velika Kikindán új gyári vállalat kezd meg a napokban működését. Egyelőre csak a „Pyram” terpenin-cipókrém gyártja, amely a bekezdésben is a legjobb és ennélfogva a legkedveltebb márka volt, míg később a „Benes” terpenin-pótlékos áru és „Benes” viasz-áru, valamint a „Pyram” gazdasági számszámkenőcs, „Pyrol” fém-tisztító, „Pyram” padlófénymaz, „Pyram” feketítőkvivonat, „Pyram” talppolitur, „Pyram” bőrlakk, „Pyram” Perless Gloss, stb. stb. cikkek gyártását is megkezdi. A gyárnak természetesen az lesz a célja, hogy azt a hirtelvet, amelyet a Benes Testvérek wieni, győri és temesvári Pyram-vállalatai kivitáltak, fentartsa és öregbítse és hogy a beléje helyezett bizalomnak minden tekintetben megfeleljen. Mi a „Pyram”? A „Pyram” a cipókrém-szakma 25 éves teljesítmőképességének mai felfokozott eredménye. A legjobb külföldi anyagokból, csak a legfinomabb terpenin hozzáadásával készül és ennélfogva a bőrt puhítja, konzerválja és vízhatlanná teszi, míg konszistenciája következtében már lehetséges felhasználni is a bőrnek sima tükörfényt kölcsönöz. A „Pyram” nem szárad, raktározóképessége hosszú és miután újabb minden doboz szabadalmazott nyitószerkezettel van ellátva, kezelése könnyű és kellemes. Mindezen ténybeli megállapítások után kijelenthetjük, hogy a tudomány mai állása szerint a „Pyram” terpenin-cipókrém a legtökéletesebb.

*** Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon szám 329.**

*** Átutalásokat és csekkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.**

*** Felkérem azon két utitársamat, kikkel esütörtökön este Suboticáról Becskerekre utaztam, sziveskedjenek címüket velem közölni, hogy a tévedésből felöltömmel felcsereált plaidot birtokukba visszajuttassam és felöltömet nekem megküldeni sziveskedjenek. Herfert Árpád, Kovin.**

Pörlük a várost.

A volt villanytelepi igazgató 50.000 dinár végkielégítést követel.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, május 11.

Néhány hónappal ezelőtt Brassó-ván Branislav villanytelepi igazgató lemondott állásáról és elhagyta éveken át vezetett hivatalát. Lemondásáról akkoriban röviden megemlékezett a „Torontál” is, anélkül azonban, hogy kitért volna arra, mi készítette az igazgatót állásból való távozásra. Anélkül, hogy e ponttal részletesebben foglalkoznánk, megelégszünk a városnál kapott információval, mely szerint Brassó-ván önkéntesen hagyta el hivatalát.

Brassó-ván annak idején három havi fizetést kapott végkielégítés címén, amit a távozó igazgató el is fogadott. A városnál talán már feladásra is ment az egész ügy, ha történetesen nem áll be újabb fordulat, mely újra felszínre vetette ezt a kérdést.

Brassó-ván ugyanis ügyvédje, dr. Zsupanszki Szlávko úján pört indított a város ellen, amelyben megjelölt követeléseket támaszt Becskerek terhére. A per követelési jegyzékében Brassó-ván mérnök egy évi felmondásra tart igényt és ennek fejében egy évi fizetést, tehát 24 ezer dinárt követel a várostól. Ugyancsak az egy évi felmondási időre való hivatkozással egy évi lakbérre, azaz hétezerkétszáz dinárra, egy évi fűtés ellenértékére vagyis 8 ezer dinárra, egy évi világítás költségeire azaz háromezer dinárra, négyezerhatvan dinár remunerációra és végül négyezeröttszáz dinár villanylámpaszereles juttaléokra jelentette be igényét. Brassó-ván mérnök tehát a jegyzék szerint összesen ötvenezerkétszáz dinárt követel a várostól végkielégítés címén.

A városi tanács az ügyvéd fizetési felszólításának nem tett eleget, a követeléseket nem fogadta el s így az ügy az illetékes fórum, az első foku iparhatóság elé került. Az elsőfoku iparhatóság tudvalevőleg maga a város és mivel a jelen esetben maga a határozó hatóság érdekelte fél, a becskereki első foku iparhatóság a törvény előírásai szerint nem tárgyalhatja a volt villanytelepi igazgató követelését. A város emiatt átiratot intézett Vel. Kikinda városához és azt kérte fel a vitás ügyben való döntésre. A kikindai elsőfoku iparhatóság elvállalta a követelés tárgyalását s annak megtartását a közeli napokra tűzte ki. Becskerekéről, a város részéről háromtagú bizottság utazik Kikindára, hogy a tárgyaláson megvédje

a város érdekét. Brassó-ván mérnök természetesen szintén gondoskodott képviselőteréről.

Az érdekes per kimenetele iránt nagy az érdeklődés. A kikindai semleges iparhatóság mindenesetre elfogulatlanul fog ítélni ebben a bonyolult ügyben és elégtételt fog szolgáltatni annak a félnek, amelynek igazát beigazoltnak találja.

Két napos ünnepség a megyeháza kertjében.

Nagyszabásu programot tervez a rendezőség.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, május 11.

Az antituberkulotikus liga, a helybeli orosz egyesülettel egyértelműleg elhatározta, hogy a görög-keleti pünkösd két napján nagyszabásu ünnepélyt rendez. Tavaly ugyancsak pünkösd napján kermeszt rendeztek az orosz éhínség megszüntetésére, illetve csökkentésére irányuló akció támogatására, melynek nagy sikere még minden résztvevőnek élénken az emlékezetében él. A tavalyi ünnepség nagy sikere mögött nem fog elmaradni az idei sem, sőt bizonyos, hogy a rendezői kar új ötletekkel színesebbé, élénkebbé fogja tenni a kettős ünnepnapot.

Az ünnepségek programjának összeállításán most dolgozik a rendezőség. A nagyszabásu programnak még csak egy része készült el s ez is talán változtatást fog szenvedni a műsor végleges összeállításával. A tervezet szerint a vármegyeháza kertjében tizenegy kioszkot állítanak fel, amelyekben helybeli urak és hölgyek virágokat, süteményeket, pezsgőt és más apróságokat fognak árusítani. Az ünnepség tartama alatt sétatangverseny lesz. Élénkíteni fogják az ünnepélyt a különféle felvonulások, amelyek egy-egy mythologiai jelenetet ábrázolnak. Mindezeket kívül élőképet mutatnak be, amely Nagyszerbiát fogja aposztrofálni. A kioszokban egy-egy női és férfittal képviseltek magukat a következő helybeli egyesületek: görög-keleti, római katolikus, izraelita és orosz nőegylet, valamint a becskereki kulturális. A felsorolt egyesületek a felvonulásban is részt vesznek. Mindkét napon tombolat rendez a rendezőség, amelyre értékes nyereménytárgyakat tűztek ki. Az ünnepség ideje alatt, hogy a tánc kedvelő ifjuság kíváncságnak is eleget tegyenek, tánc lesz, még pedig a szabadban. Az első nap estélyen, hét órai kezdettel hangversenyt adnak.

Az ünnepséget a gör. kel. pünkösd két napján, május hó 27-én vasárnap és 28-án hétfőn tartják meg. A jövedelem felét a tüdővész elleni liga, másik részét pedig az oroszok kapják.

Új menetrend június elsejétől.

Lényegtelen változások a bányai vonalakon

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, máj. 11.

Tegnap fejezték be a Sarajevóban tartott közlekedési tárgyalásokat, amelyek a nyári menetrend megállapítására irányultak.

Az új menetrend mely a suboticei vasutigazgatóság területén nem jelent lényegesebb változásokat, június elsején lép életbe.

A menetrend szerint a bányási vonatok a következőképpen közlekednek:

A subotica-senta-becskerek-i vonalon. Suboticáról indul reggel 6 óra 30 perckor. (Becskerekre érkezik 12 óra 10 perckor). (Karlován át közvetlen vonat Kikinda-Dzsomboljra) és este 21 óra 20 perckor. Az express indul 22 óra 10 perckor Romániába.

Fordított irányban Suboticára érkezik az express 5 óra 22 perckor. Személyvonat érkezik 12 óra 55 perckor, 17 óra 55 perckor (közvetlen vonat Dzsomboljra) és 18 óra 55 perckor.

Becskerek-Vrsac-Belaerka között Becskerekéről indul 2 óra 30 perc és 15 óra 30 perckor. Becskerekre érkezik 7 óra 5 perckor és 20 óra 15 perckor. Ezenkívül Vrsac és Belaerka között egy reggeli és egy délutáni helyi vonat közlekedik.

Becskerek-Panesevó között Becskerekéről indul 1 órakor, 7 óra 50 perckor, 13 óra 50 perckor és 20 óra 30 perckor. Panesevóról indul 4 óra 16 perc, 7 óra 40 perc, 13 óra 50 perc és 19 óra 35 perc.

Panesevó-Vrsac között Vrsacról indul 1 óra 42 perckor, 7 órakor és 14 óra 40 perckor. Panesevóról indul 8 óra 30 perckor, 13 óra 40 perckor és 19 óra 30 perckor.

Sport

Az MTK-Wiener Sportklub mérkőzés (2:2) eldöntetlen féldíj után, 3:2 végeredménnyel végződött az MTK javára.

Wien. A prágai csapat 5:3 arányban (5:2 arány féldíj után) vereséget szenvedett a wieni Amateur csapatától. Az Amateur Európa legjobb csapatai közé került.

Budapest. Tőrekvés—Kecskemét 4:0 (1:0).

A magyar atlétikai klub tegnapi országos atlétikai viadalán Somfay (Mac) a négyszázméteres gátfutás előversenyben mint előnyadó kontinentális viszonylatban is elsőrangú országos rekordot állított fel. A nevezett versenyszámban Somfay előversenyben 56.7 mp., országos előnnyel pedig 29.2 mp. idővel huzta a rekordot.

Dr. Mara Jenő távollétében a szerkesztésért felelős: Juhász Ferenc.

Kelmeztető- és vegytisztítóintézet!

Elváltak vegyi tisztításra.

mindennemű férfi-, női- és gyermekruhákat egészben, egyenruhákat, selyemkendőket stb.

Festésre:

bármily selyem-, gyapot- és kartonszöveteket, ruhákat, férfi-öltönyöket stb. stb. Halálesetek alkalmával ruhák 24 óra alatt feketére festenek.

Teljes tisztelettel **BAUER PÉTER**
Vel. Becskerek, Obala Princeza Jelene (Gizeila-párt) 7. szám. 825

Pošto sam nameran preuzeti radnju Radić i Krpučić u Orlovatu, to molim da se svi poverioci, zainteresovani meni izvolu javiti radi svojih potraživanja, u roku od 7 dana na adresu:

M. Stanković,
Tomaševac.

Mivel a Radity és Krpuesity-féle üzletet Orlováton átvenni szándékozom, felkérem az érdekelteket, hogy követeléseiket 7 napon belül nálam jelentsék be.

M. Stankovity,
Tomasevac.

Ujdzsomboljon

a vasuti állomás közelében egy **vendéglő eladó.**

Bővebbet: 938
Konrad Mihály tulajdonosnál,
Ujdzsombolj.

Körkemence égetőmestert

keres az Ujvári-téglagyár.

Be- és kihordó munkásokat ugyanott felfogadnak.
983

Izvr. br. 153—1923.

Drazbeni oglas.

Velikobečkerečki kr. sreski sud sa rešenjem broj Gn. 218—5—1923. odredio je sudsku prodaju radi namirenja 3200 dinara i pripadaka na uzaložene i na 4749 dinara procenjene raznovrsne pokretnine potrebite za mlekarsku radnju u korist velikobečkerečke firme Kanic i Lajpniker, koje se nalaze u Katarinovu u mlekarnici ovršnice.

Radi sprovođenja sudske prodaje zakazujem rok na dan 18. Maja 1923. god. u 9 časova pre podne u gore označenoj mlekarnici ovršnici.

Vel. Bečkerek, 5. maja 1923. god.

Stevan Kiš,
sudski izvršico.

Háztelkek olcsón eladók.

Bővebbet: 947
Fehér Mihály
borbelyüzletében.

Eladó.

Két mosóteknő, három konyhapad, egy kis élelmiszerszekrény, egy létra, egy kis konyhaszekrény és két ágyszerítő Bővebbet: 935

Tomasovaci utca 32. sz.

Reggel 9 órától délután 4 óráig.

Beocsini Cementgyár Rt. Beocsin

képiselet és főraktár:

Özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnél,
Veliki Becskerek.

884

Szállit: Beocsini portlandot, meszet, gipszet, surlahomokot, cementlapokat, granitlapokat, lépcsőket, csöveket és vályukat.
Készit: legelővályukat, sirkerítéseket és kriptákat m ű k ö b ö l.

„HAMBURG-AMERIKA LINIE“

közös szolgálat az

„UNITED-AMERICAN LINES INC“-cel.

Jugoszláviai főképiselete:

J. G. Drašković, Zagreb.

Az utasok részére a legmodernebb gyors- és postagözösök I., II. és III. osztályu fűkékkel.

„Hamburg—Amerika Linie“ legjobb és legkellemebb összekötetes Délamerikai.

Felvilágosításokkal költségmentesen szolgál a kivándorlási iroda: J. G. DRAŠKOVIĆ, Zagreb, Cesta „B“ br. 3. (az állami vasutállomás mellett) vagy fiókjai:

Beograd, Balkanska ulica 25. — Ljubijana, Kolodvorska ulica 36. 904 és képviseltelei:

Sitoj, Giodje J. Dimitrijević & Co., Boulevard Kralja Aleksandra 187. Veliki Becskerek, Dušan Lj. Mihajlović, Kralja Petra trg 4. — Sušak, Jovo Gj. Ivošević. — Split, Ante Buić, Dioklecijanova obala 13. Gruž, Ivo Lovričević.

— Az utasokat az uton a társulat egyik tisztviselője kíséri. —

Keresünk azonnali belépésre gabona- vagy malomszakmában jártas fiatal

könyvelőt.

Szert és német nyelv tudással bírók előnyben részesülnek. Fizetési igény-nyel megjelölt ajánlatok

BÁLINT TESTVÉREK gabonakereskedés címre St. Beőjre küldendők. 924

Egy ¼ HP

elektromotor

és egyéb szerelési alkatrészek szabadkézből azonnal olcsón eladók. 927

Albert Győzőnél, Gundu Ilyeva (Toldi Ferenc) u. II.

Keresek azonnalra 1 butorozott szobát,

lehetőleg a város központjában.

Cím a „Torontál“
930 kiadó hivatalában.

Folyó hó 12-én, vasárnap délután 2 órakor tartandó árverés útján eladó egy 8 HP Hofherr és Schranz gyártmányu magánjáró komplett 920

cséplőgarnitúra

Bugár Petru Bitánál, Stara Ecška

Kiadó üzlethelyiség raktárral.

Bővebbet: 912

Car Dusanova (Várai) utcában Aleksander Sutaļ üzletében.

Fényképezési szaküzlet

MIMOSA, N. S. G., BAYER, SATRAP, HAUF, PERUTZ, AGFA, VERAX és LEINER gyártmányok gyári lerakata.

Szakfényképezés eredeti gyári áron!

Kérjen árajánlatot! 859

Kosmetika Foto-Sport
Somber, SHS.

Városi jódos gyógyfürdő

Novi Sad. 1710

Pansio rendszer. — Kitűnő ellátás és szobák — Iszapkezelések, sósfürdők, hydrotherapia, Röntgen-laboratórium, kvarclampa, diatherma és villamos kezelések. Állandó fürdőorvos.

Nyitva egész évben. Téli kura.

VRSAC és vidéken HIRDE-
TÉSEKET a „TORONTÁL“
részére felvesz 938

GRÖB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VRSAC.